



ASURTZU AZTARNATEGIAN EGIN BEHARREKO JARDUKETEN PROIEKTUKO LAN ARKEOLOGIKOAK EGITEA (2026-2028) ZERBITZUEN BALDINTZA TEKNIKOEN AGIRIA. (587K)

AURREKARIAK

Duela urte batzuetatik hona, Azpeitiko Antxieta Arkeologi Taldeak, Gipuzkoako Foru Aldundiaren baimenarekin eta M.J. Iriarteren zuzendaritza zientifikoarekin, jarduera arkeologiko jarraitua abiatu zuen Izarraitz mendigune osoan. Hasierako lanak 1x1 metroko zundaketa arkeologikoen bidez bideratu ziren.

2006 eta 2008 artean, Ikulluteko Gaiñe sektorean (Azkoitia) sei zundaketa egin ziren. 2008tik aurrera, ikerketak Asurtzuko sektorera (Azpeitia) hedatu ziren. Gipuzkoako Foru Aldundiaren baimenarekin, 2013tik 2020ra bitartean 14 zundaketa zabaldu ziren sei azpi-sektoretan banatuta, emaitza garrantzitsuak lortuz:

- **Asurtzu 1:** Hegoaldeko dolina babestu batean industua. Burdin mineralak, suharriak, harri landuak eta eskuz egindako zeramikak dokumentatu ziren.
- **Asurtzu 2:** Sartaldeko eremu eguzkitsua. Burdin mineralak, suharriak, harri landuak, eskuz egindako zeramikak, su-hondakinak eta erretako hur-azal zatiak agertu ziren.
- **Asurtzu 3:** Erdiko eremu berdindu eta eguzkitsua. Burdin mineral, suharri, burdinazko iltze, 1803ko kobrezko marabedi bat eta su-hondakinez gain, "orejeta" edo "mamelones" motako dekorazio fina duten eskuz egindako zeramikak azaldu ziren.
- **Asurtzu 4:** Haranaren iparraldeko antolakuntza-zentro nagusia, sedimentuz betetako bi dolina zaharrek eta haitz zein pareta antropiko batek babestua. Bertan eskuz egindako zeramika ugariz gain ("digitada", "cordada", "peine"), meatzaritza/metalurgiari lotutako ibai-harri borobildu kirtenduna, zutoin-aztarnak, buztin gogortuzko emokadurak eta zirkuluerdi formako labe/sutegi egitura bat atzeman ziren. Apaingarri gisa kuartzo kristalak, brontze zatiak eta brontzezko ile-orratz fin bat jaso ziren.
- **Asurtzu 5:** Sektorearen erdiguneko berdinean. Burdin mineralak, suharriak, harri landuak, zeramika anitzak eta erretako hur-azalak dituzten su-hondakinak azaldu ziren.
- **Asurtzu 6:** Sektore honetan hiru zundaketa egin ziren:
 - 1. *zundaketa*: 106 cm-ra (6. azala) Kalkolito/Brontze Aroko zeramikak, erretako lur gorria eta C14 dataziorako ikatzak agertu ziren. 7. azala lapiazeko haitzean amaitu zen (124 cm).
 - 2. *zundaketa*: 7 azal induitu ziren (80 cm arte). 3. azalean (50 cm) erabilitako suharri-nukleoa, zeramikak eta C14rako ikatzak jaso ziren. 5., 6. eta 7. azalean zeramikak, erretako lur gorriak eta hur-azal erretak berreskuratu ziren.



- 3. *zundaketa*: 6 azal industu ziren (98 cm arte). Landutako suharria (3. azala), zeramika txikia, ibai-harri borobildua (4. azala) eta hareharrizko harri-printza (5. azala) jaso ziren.

Zundaketa hauetan guztietan bildutako erregistroak sekuentzia kronologiko zabal eta izugarri aberatsa erakusten du:

- Neolitoa (ca. 6000-4500 BP / VI. milurtekoaren amaiera Cal BC): Erregistratutako arrastorik zaharrena alaka bikoitzeko silex-segmentu bat da. Lehen nekazari eta abeltzainen etxeko testuinguruei lotutako pieza hau Penintsulako Iparraldeko aire zabaleko testuinguruetan oso urria eta benetan zaharra da, balio berezia emanez gune honi.
- Kalkolitoa eta Kanpai-formako Kultura (ca. 4500-3800 BP): Kordatu motako dekorazioa duten zeramikak agertu dira. Penintsulan apartekoa eta Europa erdialdeko jatorri argikoa den apaingarri mota honek erakusten du Asurtzu harreman politiko, ekonomiko eta erritual zabaleko gune nagusia izan zela duela 4.500 urte.
- Brontze Aroa (ca. 3800-2800 BP): Okupaziorik egonkorrena eta material kontzentrazio handiena duena da. Paleta biribilduko brontzezko ile-orratzaren aurkikuntzak (Europa erdialdeko Brontze Osokoa) erakusten du elitetoen eta estatus handiko pertsonaiaren presentzia goi-mendian.
- Hutsune Estratigrafikoa eta Erdi Aroa: Burdin Aroko (2800-2000 BP) eta Antzinaroko (2000-1500 BP) arrastoak oso urriak dira. Erdi Arotik aurrera (1500 BP-egun) giza presentzia berriz agertzen da, Iraurgi haraneko komunitateen abeltzaintza-, meatzaritza- eta basogintza-jarduerari lotuta (egungo larre, pagadi, mugarri eta bordetan islatua).

Aurreko zundaketa puntualek ez ziotenez erantzuten ikerketa-proiektu moderno baten testuinguru-beharrei, 2021ean metodologian erabateko jauzia egin zen Izaro Quevedoren eta Manuel A. Rojoren zuzendaritzapean:

1. Aurretik egindako zundaketa guztien kokatze topografikoa eta datu-base berrien sorkuntza bideratu zen.
2. 2022an, Asurtzu 4 azpi-sektorean eremu zabaleko lehen indusketa egin zen (4x4 metroko azalera, 1,50 metroko sakoneraraino), etxola baten egiturazko arrastoak (zutoin-zuloak eta buztinezko horma-emokadurak) eta labea osotasunean hobeto ulertzeko asmoz.
3. 2025ean, Aranzadi Zientzia Elkarteak hartu zuen egitasmoaren kudeaketa eta zuzendaritza (Izaro Quevedo, Manu Ceberio eta Jesus Tapia). Aurtengo kanpaina indusketa-eremua beste 2 metro zabaldu zen (6x6 m inguruko eremua eratuz) eta sekuentzia 62 cm jaitsi da perspektiban.
4. 2025eko ekinaldi honetan Brontze Aroko zeramika bilduma zabala jaso da (112 gorputz-zati, 11 oinarri, 3 ertz) eta Burgosko Unibertsitateko Angel Carrancho adituak laginketa arkeomagnetikoa egin du labean, azken sua noiz egin zen datazio zehatzez argitzeko.



2026-2028 Hirurteko Plangintzaren Justifikazioa

Mendialdeko aire zabaleko historiaurreko herrixka baten egitura konplexuak (etxolak, labeak, ikatz-eremuak) zehatz ezagutzeko bide bakarra eremu zabaleko metodologiari eustea eta sakontzea da.

Lortutako materialen salbuespenezko izaera zientifikoa, egitura galkorren (labea, zutoin-zuloak, buztinezko pareta-aztarnak) kontserbazio bikaina eta dagoeneko martxan dauden analisi espezializatuak (C14, arkeomagnetismoa, zeramiken kromatografia eta mikroskopia) kontuan hartuta, Azpeitiko Udalak eta Gipuzkoako Foru Aldundiak 2026-2028 hirurtekorako ikerketa eta balioztatze egitasmo integrala bultzatzea erabaki dute.

1. KONTRATUAREN XEDEA

Kontratuaren xedea da Asurtzu 4 (Azpeitia) aztarnategian eremu zabaleko indusketa arkeologikoak, ondorengo laborategi-lanak eta dibulgazio-kudeaketa burutzea, hurrengo hiru urteetako plangintzari jarraituz (2026, 2027 eta 2028 urteak).

Eskaintza egiten duten erakundeek plegu honetan zehaztutako egitura eta atalak errespetatu beharko dituzte beren proposamen teknikoan.

2.- KONTRATATZEKO ZERBITZUEN ETA LANEN EDUKIA

Kontratatu beharreko arkeologia-zerbitzu eta lanen edukiak kontuan plegu honek ezarritako ildoak kontuan hartu beharko ditu. Hala ere, lanen garapenen arabera sortu ahal daitezkeen jarduera ildoak kontuan hartuta egokitzen jotzen diren lanak ere egin ahal izango dira. Era berean, aurkeztu beharreko aurreproiektuak metodologia hori bera jarraitu beharko du.

Aurkeztu beharreko aurreproiektuak eta proposamen teknikoak atal finko hauek izango ditu:

0. Atala - Fitxa teknikoa

1. Atala - Aurpezkena

2. Atala - Deskribapena eta kokapena

3. Atala - 2026-2028 Aldiko helburuak

4. Atala - Ikerketa taldea

5. Atala - Metodologia



6. Atala - Dibulgazioa

7. Atala - Egutegia eta plangintza

8. Atala - Aurrekontua

0. Atala - Fitxa teknikoa

Fitxa teknikoaren edukia honako hau izango da:

- a) KONTRATUAREN XEDEA
- b) GARAI HISTORIKOA
- c) AZTARNATEGI-MOTA
- d) KOORDENATUAK
- e) JARDUERA ARKEOLOGIKOA
- f) ERAKUNDEA
- g) IKERTU BEHARREKO TOKIA
- h) DATAK
- i) ZUZENDARITZA
- j) FINANTZIAZIOA
- k) OINARRI TOPOGRAFIKOA

1. Atala - Aurkezpena

Atal honetan ikerketaren ibilbide historikoa laburbilduko da. Izarraitz mendigunean 2006tik hona egindako miaketa eta zundaketen sekuentzia laburtuko da, Asurtzu 4 gunean indusketak zergatik zentratu diren azalduz: Euskal Herrian ez baitira asko zutoin-aztarnak, buztin emokadurak eta labe/sutegi posibleak bezalako aire zabaleko egiturak eskaintzen dituzten tokiak.

2. Atala - Deskribapena eta kokapena

Asurtzuko aztarnategia Azpeitiako udalerriaren barruan kokatzen da, Izarraitz mendilerro karstikoaren erdigunean (Erlo tontorretik gertu, 1.026 metro). Gunea Erloko gurutzetik gutxi gorabehera 200 metro sartaldera kokatzen da, terraza natural txikien artean. Tokiko geologia Behe Kretazeoko sistema karstikoa da, kareharri eta limo-geruzekin. Konbinazio geomorfologiko honek dolina naturalak sortu ditu, erregistro arkeologikoaren kontserbazio bikaina ahalbidetuz.

Hona hemen koordinatuak:

UTM30T ETRS89 558025, 478391,



3. Atala - 2026-2028 Aldiko helburuak

Fase berri honen xede nagusia ez da soilik lehendik irekitako eremuan sakontzera mugatuko. Helburuak ikuspegi integral batetik planteatuko dira:

1. Eremu zabaleko indusketa egonkortzea: 2022 eta 2025eko ekinaldietan irekitako lanei jarraipena ematea, mailak era homogeenan jaitsiz Brontze Aroko okupazio sekuentzia osoa dokumentatzeko.
2. Egituren funtzioa interpretatzea: Azaleratutako buztin gogortuen egiturak (labea/sutegia) etxebizitza edo jarduera metalurgikoekin duten harreman espaziala zehaztea.
3. GIS eta Harris Matrix bateratzea: Material guztiak Geografia-Informazioko Sisteman (GIS) kokatzea, zundaketa zaharren datuekin (Asurtzu 1-6) eta inguruko elementu tradizionalekin (bideak, txondorrak, bordak) lotura argitzeko.

4. Atala – Ikerketa taldea

Proiektuaren gauzatze egokirako ezinbestekoa izango da ikerketa-talde espezializatu baten parte-hartzea, Asurtzuko aztarnategiaren ezaugarri kronologiko eta arkeologiko espezifikoetara egokitua. Talde horrek, gainera, Neolitoko edo Brontze Aroko testuinguru arkeologikoetan esku-hartze eta ikerketa-lanetan esperientzia tekniko eta zientifiko egiaztatua izan beharko du.

4.1 Ikerketa-taldearen kaudimen teknika - Zuzendaritza

Jardueren Zuzendaritza arkeologo batek egingo du, Geografian eta Historian lizentziatua (edo baliokidea) izan beharko du, Neolitoko edo Brontze Aroko aztarnategien zuzendaritzan gutxienez bi (2) urteko esperientzia aktiboa edukiko du, eta proiektu arkeologikoen zuzendaritza orokorrean gutxienez bost (5) urteko eskarmentua. Ingurunean, eta bereziki Asurtzuko aztarnategian aurreko indusketa-kanpainetan zuzendaritza-taldean parte hartu izana.

4.2. Ikerketa-taldea

Ikerketa-taldea osatzen duten pertsonen zerrenda egingo da, bertan adieraziko da kide bakoitzaren:

- Izena eta titulazioa
- Espezializazio edo ikerketa-arloa
- Proiektuan izango duen eginkizuna
- Sexua



Ikerketa-taldearen osaerak bermatu beharko du proiektuan aurreikusitako lanak: landa-lanak, laborategi-lanak, dokumentazio-lanak, azterketa espezializatuak eta azken memoria zientifikoa behar bezala gauzatu ahal izatea.

5. Atala - Metodologia

Egin beharreko lan bakoitzean erabili beharreko metodologia ezarriko du jarduera-programak, baita egiten diren aurkikuntzak interpretatzeko eta erregistratzeko ere.

6. Atala - Dibulgazioa

Asurtzu kultura-ondarea denez, bertan egindako jardueren emaitza zabaldu egin behar da. Horregatik, proiektuak egokitzen jotzen dituen zabalkunde-jarduerak zerrendatu beharko ditu.

7. Atala - Egutegia eta plangintza

Jardueren egutegi zehatz bat ezarriko da, horietako bakoitza zer alditan egingo den zehaztuta.

Era berean, kontratuak irauten duen bitartean, urte bakoitzeko azaroaren 15a baino lehen, urteari buruzko urteko memoria bat bidaliko da (salbuespen gisa, eta aldeztu aurretik eskatuta eta arrazoituta, memoria hori hurrengo urteko martxoaren 15a baino lehen aurkeztu ahal izango da). Memoria horretan, egindako jarduerak zehaztuko dira, baita aurreikuspenen betetze-mailaren ebaluazioa eta hurrengo urtean egin beharreko jardueren proiektzioa ere.

Kontratua amaitzean, esleipendunak azken memoria bat aurkeztu beharko du, kontratuaren iraunaldian egindako jarduketara guztiak jasotzen dituen, bai eta horien ebaluazioa eta etorkizunean egin beharreko jardueren proposamena ere. Kasu honetan ez da urte hasierako hiru hilabeteko memoria aurkeztuko, azken memoria nahikoa izango delako.

8. Atala - Aurrekontua.

Aurrekontuan bereizitako kontzeptuak banakatuko dira, bai eta kontzeptu horien baturatik ateratzen den BEZa eta guztira ateratzen den BEZa ere, BEZa barne.

Azpeitian, sinadura elektronikoaren datan

Héctor Borge Chozas
Azpeitiko Udaleko Kultura Saileko Arduraduna



Sinaduren laburpena / Resumen de firmas

Titulua / Título:	587K PLEGU TEKNIKOAK_EUS
CSV/EKS:	SINA36a876fe-299d-40db-b3b1-704eb326926e

Digitalki sinatua:



Azpeitiko Udala

Hector Borge Chozas
Kultura Arloko Teknikaria
Data: 2026/09/15 10:26:14